

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, j.nr. 2014-4974
Den 10. juli 2014

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 22. juli 2014

SAMLENOTAT

1. Mellemøsten.....	2
2. Ukraine	4
3. Irak.....	7
4. EU's kommende sikkerhedsstrategi for Centralamerika og Caribien.....	10

1. Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af de suspenderede fredsforhandlinger mellem Israel og Palæstina og den seneste udvikling i regionen.

2. Baggrund

Fredsforhandlingerne mellem Israel og Palæstina er suspenderet. Det lykkedes ikke amerikanerne at opnå en forlængelse af forhandlingerne ud over den officielle 9-måneders forhandlingsperiode, der afsluttedes den 29. april. USA har valgt at træde et skridt tilbage, men er villig til at genoptage bestræbelserne på at opnå en fredsaftale på et senere tidspunkt.

Den 23. april underskrev PLO/Fatah og Hamas en forsoningsaftale. Den 2. juni blev en ny palæstinensisk teknokratregering under præsident Abbas' ledelse dannet. Der er ingen Hamas-medlemmer i den nye regering. I henhold til aftalen skal der senest seks måneder efter regeringsdannelsen afholdes præsident- og parlamentsvalg – de første i knap ti år. Præsident Abbas har bekræftet, at den nye regering vil efterleve Mellemøstkvartettens grundlæggende principper: Anerkendelse af Israels ret til at eksistere, anerkendelse af tidligere indgåede aftaler samt fraskrivelse af brugen af vold. Fra israelsk side har man skarpt kritiseret forsoningsaftalen og understreget, at den umuliggør en fredsaftale mellem Israel og Palæstina. Premierminister Netanyahu har dog holdt en dør åben for fortsatte fredsforhandlinger, såfremt forsoningsaftalen bryder sammen. EU og Danmark har konsekvent opfordret til palæstinensisk forsoning bag præsident Abbas. En endelig fredsaftale må omfatte alle palæstinensere i en kommende palæstinensisk stat.

Den 12. juni blev tre israelske teenagere bortført på Vestbredden. De blev fundet dræbt den 30. juni i nærheden af Hebron på Vestbredden. Israel har anklaget Hamas for at stå bag og understreget, at Hamas vil blive stillet til ansvar for forbrydelsen. De hovedmistænkte er endnu ikke pågrebet. Israel gennemførte en omfattende militær operation på Vestbredden i et forsøg på at lokalisere de tre teenagere og fange gerningsmændene. Ifølge FN er 749 palæstinensere blevet anholdt på Vestbredden i perioden fra den 12. til den 30. juni, mens seks palæstinensere er blevet dræbt og 179 såret under sammenstød med israelske styrker. Præsident Abbas har fordømt bortførelsen og drabene. De palæstinensiske sikkerhedsstyrker har bistået israelerne i eftersøgningsindsatsen. Den 2. juli blev en palæstinensisk teenager fundet dræbt i Jerusalem. Premierminister Netanyahu har fordømt drabet, og Israel har efterfølgende anholdt seks mistænkte i sagen. Situationen er oven på de fire drab yderst anspændt, og der har været flere voldelige sammenstød mellem israelere og palæstinensere i Østjerusalem-området siden den 2. juli. FN vurderer, at ca. 300 palæstinensere og 3 israelske politimænd er blevet såret under sammenstødene. Der har den seneste tid været en række raketangreb fra Gaza mod Israel. Israel har besvaret disse med luftangreb mod mål i Gaza samt ved at styrke sin militære tilstedeværelse langs grænsen til Gaza. Syv militante palæstinensere fra Hamas meldes dræbt i Gaza under de seneste israelske luftangreb. Det internationale samfund, herunder EU, har skarpt fordømt

drabene på de israelske teenagere samt den palæstinensiske teenager og opfordret parterne til at afstå fra enhver handling, der kan eskalere den anspændte situation.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling, herunder hvorledes EU sammen med USA bedst kan støtte fredsprocessen fremadrettet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter fuldt ud en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante internationale partnere, herunder i særdeleshed USA. Målet med EU's bestræbelser er at understøtte mulighederne for en snarlig genoptagelse af fredsforhandlingerne med henblik på realiseringen af en to-stats-løsning. EU opfordrer alle parter til at afstå fra enhver handling, der kan destabilisere situationen yderligere. Fra dansk side støtter man det palæstinensiske selvstyres arbejde med stats- og institutionsopbygning.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om behovet for en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet den 8. maj 2014 til orientering.

2. Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Drøftelsen ventes at tage bestik af udviklingen, berunder den anspændte situation i Østukraine, status for en våbenhvile og forhandlingerne om implementeringen af Porosjenkos fredsplan.

2. Baggrund

Den 20. juni 2014 annoncerede præsident Porosjenko en ensidig våbenhvile, hvorved de ukrainske regeringstyrker ville indstille deres operationer frem til den 27. juni. Våbenhvilen var første led i en fredsplan fremlagt af Porosjenko med henblik på at sikre en politisk løsning. Den 23. juni 2014 annoncerede lederne af de selvudrøbte folkerepublikker i Donestk og Luhansk, at de ligeledes ville indstille deres kamphandlinger frem til den 27. juni 2014.

EU-udenrigsministermødet den 23. juni 2014 viste bred støtte til våbenhvilen og fredsplanen. På mødet var der også enighed om, at selvom der var set konstruktive signaler fra Rusland – bl.a. ophævelsen af det parlamentariske mandat for en evt. russisk militær intervention i Ukraine og øget russisk dialogvilje – kunne Rusland fortsat gøre mere for at nedtrappe situationen. På den baggrund var der enighed om, at Kommissionen skulle fortsætte forberedelserne af nye, mulige sanktionstiltag, således at EU stod klar til at handle, hvis situationen tilsagde det.

Desuden var der på mødet, som led i udmøntningen af EU's ikke-ankendelsespolitik overfor den ulovlige russiske annektering af Krim, støtte til et importforbud mod varer fra Krim, der ikke er certificeret af Kiev-regeringen. Der var også enighed om at iværksætte en civil *Common Security and Defence Policy*-mission (CSDP-mission) til Ukraine med fokus på reform af landets civile sikkerhedssektor. Til det formål godkendtes et krisestyringskoncept, som den operationelle planlægning af CSDP-missionen skal bygge på. Endeligt var der enighed om at godkende undertegnelsen af de resterende dele af associerings- og frihandelsaftalen med Ukraine. Godkendelsen blev fulgt op på mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni, da EU stats- og regeringschefer undertegnede de resterende dele af aftalen med Ukraine.

Den 27. juni blev Kiev-regeringen og ledere af separatisterne enige om at forlænge våbenhvilen frem til den 30. juni. På baggrund genkaldte Det Europæiske Råd den 27. juni det forberedende arbejde med målrettede sanktioner, således at yderligere skridt kunne tages uden forsinkelse. Det Europæiske Råd udtrykte forventning om følgende fire skridt med udgangen af den 30. juni: 1) enighed om en verificeringsmekanisme for våbenhvilen og grænsekontrol, overvåget af OSCE; 2) overdragelse af tre grænseposter til ukrainske myndigheder; 3) løsladelse af tilbageholdte, inklusiv alle OSCE-observatører; 4) lancering af substantielle forhandlinger om implementeringen af fredsplanen.

Våbenhvilen udløb aftenen den 30. juni. Siden er kamphandlingerne mellem regeringsstyrkerne og de væbnede separatister på ny tiltaget.

Den 2. juli mødtes udenrigsministrene fra Ukraine, Rusland, Tyskland og Frankrig i Berlin. Her blev der blandt andet opnået enighed om følgende: Dels behov for en hurtig, holdbar, betingelsesløs og gensidig anerkendt våbenhvile og mhp. herpå genoptagelse af møder i Kontaktgruppen (Ukraine, Rusland, OSCE) senest 5. juli; dels at Rusland er klar til at give ukrainske grænsevagter adgang til russisk territorium mhp. at deltage i grænsekontrol ved to grænseposter, så længe den gensidige våbenhvile er i kraft og i forlængelse heraf en opfordring til OSCE om at forberede deployering af OSCE-observatører på de to russiske grænseposter på invitation fra Rusland.

Alle tilbageholdte OSCE-observatører, herunder en dansker, er frigivet af separatisterne.

3. Formål og indhold

Drøftelsen vedrørende Ukraine på udenrigsministermødet den 22. juli ventes at tage bestik af udviklingen, herunder den anspændte situation i Østukraine, status for en våbenhvile og forhandlinger om implementeringen af Porosjenkos fredsplan. I den sammenhæng ventes en drøftelse af Ruslands indsats for at bidrage til at nedtrappe spændingerne.

Herudover er det sandsynligt at drøftelsen desuden kan omhandle status for planlægningen af EU's civile CSDP-mission til Ukraine; udmøntningen af EU's ikke-ankendelsespolitik over for Ruslands ulovlige annektering af Krim; de trilaterale drøftelser mellem Ukraine, Rusland og EU om de gensidige fordele ved EU's associerings- og frihandelsaftale med Ukraine; samt de trilaterale forhandlinger mellem Ukraine, Rusland og EU om russiske gasleverancer til Ukraine.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Forhandlingssituationen

Der er blandt EU-landene bred enighed om at bakke op om forhandlingerne om implementeringen af fredsplanen, at fastholde presset på Rusland for at medvirke til at nedtrappe den anspændte situationen i det sydøstlige Ukraine, samt at fastholde ikke-ankendelsespolitikken overfor Ruslands ulovlige forsøg på annektering af Krim.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side følges udviklingen i Ukraine tæt. I samarbejde med vores EU-partnere og det øvrige internationale samfund vil vi fra dansk side fortsat lægge vægt på aktivt at sikre en politisk løsning på krisen. Fra dansk side bakkes der klart op om forhandlingerne om implementeringen af Porosjenkos fredsplan. Fra dansk side lægges samtidig vægt på, at EU står sammen om at sikre den rette balance mellem politisk dialog og pres overfor Rusland, herunder at stå klar med nye sanktionstiltag, hvis situationen tilsiger det.

Fremadrettet er det vigtigt at sikre stabilitet og Ukraines nationale enhed gennem en inklusiv politisk proces og yderligere decentralisering. Det vil være et vigtigt signal til de mange russisktalende ukrainere i det østlige og sydlige Ukraine. EU skal i samarbejde med internationale partnere bidrage til at stabilisere Ukraines økonomi. Regeringen støtter desuden fortsat den aktive ikke-ankendelsespolitik overfor Ruslands ulovlige annektering af Krim.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Ukraine er senest forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. juni 2014.

3. Irak

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet forventes at drøfte den seneste udvikling i Irak med fokus på regionale og internationale konsekvenser af ISIL's (Islamic State of Iraq and the Levant) de facto kontrol over landområder i Irak (og Syrien) samt erklæringen af et islamisk kalifat "Islamic State" i de ISIL-kontrollerede områder. Tillige ventes en drøftelse af den humanitære situation.

2. Baggrund

Militante sunnitiske oppositionsgrupper - med Islamic State of Iraq and the Levant (ISIL) som den drivende kraft – har konsolideret deres positioner i den sunni-dominerede nord- og vestlige del af Irak og dele af Syrien. ISIL erklærede ultimo juni d.å. etablering et islamisk kalifat, "Islamic State", i et område, der strækker sig fra Aleppo i Syrien til Diala i Irak. De koordinerede angreb og fastholdelsen af byerne og store landområder har kun været mulig på grund af betydelig folkelig tilslutning til de væbnede oppositionsgrupper, der slutter op bag ISIL, herunder grupper med rødder i det tidligere regimebærende parti under Saddam Hussein, Baath-partiet. ISIL og de affilerede grupper har med offensiven i Irak fået adgang til våbenlagre og kontrol over vigtig infrastruktur som olieinstallationer, elforsyning m.v. samt over grænserne til Syrien og Jordan. Der meldes om betydelig brutalitet fra ISIL's side, herunder offentlige henrettelser og seksuel vold.

ISIL-angrebene bliver med få undtagelser ikke mødt med nævneværdig modstand fra de nationale sikkerhedsstyrker, om end det for indeværende er lykkedes at bremse fremmarchen mod Bagdad, hvilket først og fremmest kan tilskrives mobilisering af shia-militser. Det er den generelle vurdering, at de nationale sikkerhedsstyrker ikke har kapacitet til at generobre de ISIL-kontrollerede områder uden militær assistance udefra. Krisen har svækket landets nationale sammenhængskraft. Den kurdiske selvstyrelser (KRG), der tidligt i forløbet slog et ISIL-angreb på olie-byen Kirkuk tilbage, har antydnet, at der overvejes skridt, som vil kunne fremme et selvstændig Kurdistan.

Fra amerikansk side har man bl.a. øget sikkerheden ved ambassaden i Bagdad og har udsendt militære rådgivere med henblik på at styrke træning, rådgivning og støtte til de irakiske sikkerhedsstyrker. USA har tilkendegivet over for regeringen i Bagdad, at forudsætningerne for militær-støtte skal tilvejebringes gennem en politisk proces, hvor første skridt er dannelse af en inklusiv regering med bred inddragelse, herunder også af sunni-mindretallet. Parlamentssamlingen den 30. juni, der var den forfatningsmæssige frist for ny regeringsdannelse efter parlamentsvalget i april i år, endte uden resultat. Presset på Al-Maliki for at træde tilbage og dermed bane vejen for en leder med en mere inklusiv dagsorden er voksende også blandt hans hidtidige støtter i den shiitiske lejr. Med EU-rådskonklusionerne fra Udenrigsministerrådsmødet i juni i år rettede EU en stærk opfordring til al-Maliki om snarest muligt at danne en bred repræsentativ regering med demokratisk legitimitet i alle befolkningsgrupper.

Det er vurderingen, at ISIL udgør en betydelig regional og international terrortrussel. Erklæringen af kalifatet vil potentielt kunne tiltrække endnu flere ”foreign fighter”, der deler ISIL’s vision om en islamisk stat. ISIL har vist sig i stand til at erobre og fastholde positioner, der kan vise sig at blive en finansiel bæredygtig platform for international terrorisme.

USA og EU betoner behovet for dialog med de regionale aktører, inkl. nabolande og landene i Golfen, med henblik på at få disse lande til at bidrage til en deeskalering af krisen. Afledte effekter af krisen, såsom den stigende terrortrussel og den forværrede humanitære situationen, har også betydelige regionale implikationer, hvorfor der må søges regionale løsninger.

Situationen har udløst massive flygtningestrømme internt i landet. Over 1,2 millioner mennesker er fordrevet fra deres hjem i 2014 som følge af ISIL’s angreb. Dette kommer oven i 1,13 millioner internt fordrevne irakere fra tidligere år samt en tilstedeværelse af 225.000 syriske flygtninge i landet. Mange internt fordrevne søger beskyttelse i de kurdiske områder, hvor der er en relativt god sikkerhed. Den humanitære adgang til de øvrige internt fordrevne i Irak er begrænset. Som følge af de mange nye flygtningestrømme, primært fra Mosul, og de heraf følgende behov for mad, vand, medicin og indkvartering, tredoblede FN i slutningen af juni sin humanitære appel for Irak til 1,7 mia. kr.

Danmark valgte at reagere hurtigt på den nye fordrivelseskrise ved d. 12. juni at yde 20 mio. kr. til den akutte humanitære indsats. Midlerne er fordelt ligeligt mellem UNHCR og WFP. Udover bevillingen på 20 mio. kr. har Danmark støttet irakiske flygtninge med lidt over 8 mio. kr. i 2014 gennem humanitære partnerskabsaftaler med Dansk Flygtningehjælp, Caritas og Red Barnet Danmark. Udenrigsministeriet er i løbende dialog med danske humanitære partnere, som forventes at udløse yderligere midler fra partnerskabsaftalerne til indsatser i Irak. Herudover er det vigtigt for Danmark og EU i det hele taget, at den irakiske regering bidrager til den humanitære indsats i landet, ligesom Golf-landene skal leve op til deres tilsagn om humanitær støtte.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte udviklingen i Irak i opfølgning på drøftelserne på Rådsmødet i juni d.å., herunder den humanitære situation samt regionale og internationale aspekter af krisen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af **Irak** forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring

9. Forhandlingssituationen

Ikke relevant

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en fortsættelse af den hidtidige EU-position som fastlagt i konklusionerne fra Rådets møde i juni. Her tilkendegives bl.a., at man fra EU's side vil opfordre den irakiske regering til at danne en bred, repræsentativ regering, vil bidrage til at afhjælpe den humanitære krise, vil understøtte de irakiske myndigheders anti-terrorindsats samt vil opfordre til inddragelse af lande i regionen med henblik på at få disse lande til at bidrage til en deeskalering af krisen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Irak har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering i juni 2014.

4. EU's kommende sikkerhedsstrategi for Centralamerika og Caribien

JOIN(2014) 21

Nyt dokument

1. Resumé

Det forventes, at Rådet på det kommende møde vil vedtage en rådsbeslutning, som tiltræder elementerne i en EU-strategi for at medvirke til at styrke borgernes sikkerhed i Centralamerika og Caribien. Det forventes, at Kommissionen og EU's udenrigsrepræsentant Catherine Ashton på EU's vegne vil blive bemyndiget til gennem en handlingsplan at konkretisere de overordnede målsætninger bekræftet i strategien.

2. Baggrund

Under det seneste topmøde mellem EU, Latinamerika og Caribien (CELAC) i januar 2013 blev det besluttet at undersøge muligheden for at inkludere borgernes sikkerhed som et selvstændigt emne i den fælles handlingsplan for samarbejdet mellem de to regioner.

En rapport udarbejdet af FN's udviklingsprogram UNDP om udvikling i Latinamerika for 2013-2014 fastslår, at Latinamerika har set mange fremskridt hvad angår økonomisk vækst, fattigdomsbekæmpelse og demokrati; men at kriminalitet og manglende sikkerhed fortsat er barrierer for indfrielsen af Latinamerikas potentiale. Adgangen til uddannelse, sundhedspleje og basale serviceydelser lider under kriminalitet og manglende sikkerhed, ligesom demokratiet, menneskerettighederne og retsstaten svækkes.

Problemerne er særligt akutte og presserende i Centralamerika og Caribien. Landenes sikkerhedssektorer og retsvæsener har begrænset kapacitet, og omfanget af straffrihed og kriminalitet er på et sådant niveau, at det udgør en voksende trussel for borgerne og samfundet som helhed. Kriminaliteten når i visse tilfælde Europa, typisk gennem narkokartellers transnationale aktiviteter. Selvom de centralamerikanske og caribiske lande har vedtaget regionale sikkerhedsstrategier, er der på grund af landenes manglende kapacitet behov for international støtte og erfaringsudveksling med blandt andet EU for at kunne opnå større sikkerhed for borgerne og effektivt bekæmpe kriminaliteten.

3. Formål og indhold

Formålet med sikkerhedsstrategien er overordnet set at medvirke til at styrke sikkerheden i Centralamerika og Caribien. Strategien har tre hovedmål: 1) yderligere udvikling af en fælles dagsorden for offentlig sikkerhed med regionen blandt andet gennem politisk dialog, 2) forbedring af regeringernes evne til at levere offentlige tjenesteydelser af tilfredsstillende kvalitet indenfor rets- og sikkerhedsområdet og 3) fremme af regionalt og internationalt samarbejde om operationelle aktiviteter med henblik på at styrke sikkerheden i Centralamerika og Caribien.

Rådet ventes at vedtage sikkerhedsstrategien samt at understrege behovet for at intensivere den politiske dialog med Centralamerika og Caribien. Det forventes, at Rådet vil byde den skitserede kortlægningsøvelse af sikkerhedsfremmende, regionale aktiviteter velkommen, og at Rådet vil anmode EU-Kommissionen og EU's udenrigsrepræsentant om at forberede et udkast til en

handlingsplan, som skal præsenteres forud for det næste topmøde mellem EU-CELAC i juni 2015.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Forhandlingssituationen

Der forventes bred enighed om rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om den videre konkretisering og udrulning af EU's sikkerhedsstrategi, ligesom der støttes op om en samlet og koordineret EU-tilgang med henblik på at bekæmpe kriminalitet med fokus på beskyttelse af menneskerettigheder, fremme af retsstatsprincipper og politisk dialog med landene i Centralamerika og Caribien.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.